

Tayyib Atmaca İle 24 YILLIK ŞİİR MACERASI ÜZERİNE

Konuşturan: Durdu Şahin

İlk şiiriniz yayınlandığında kaç yaşındaydınız?

İlk şiirim 1976 yılında Osmaniye’de bir yerel gazetede yayınlandı. Şiirimin adını hatırlamıyorum, ama gazetenin o nüshasından beş on adet almıştım.

1976 yılında hangi okulda okuyordunuz?

Zannederseniz İmam Hatip Okulu 3. sınıfta okuyordum.

Peki, ulusal bir gazete veya dergide yayınlanan ilk şiiriniz...

1978 Yılında o zamanlar müstakil çıkan Kelebek Gazetesi’nde Ümit Yaşar Oğuzcan’ın seçtiği Sizin Şiirleriniz Köşesi’nde Bir Söyleyebilsem isimli şiirim yayınlandı.

Bu şiirinizle birlikte edebiyat dünyasına adım atmış oldunuz mu?

Bu şiir yayınlandıktan sonra adımız okulda şaire çıktı. Türkiye’nin çeşitli illerinden mektuplar, mahalli gazeteler ve mektuplar yağmaya başladı.

Kelebek Gazetesinde aynı sayfayı paylaştığınız şairler kimler? Halen yazıyorlar mı?

Aradan yıllar geçti; fakat geriye dönüp baktığımda bu günlere kalan Hasan Akçay, Yaşar Bedri Özdemir ve şimdilerde “Karpuz Kabuğundan Gemiler” kısa metrajlı film yapan Ahmet Uluçay aklımda ve gönlümden silinmediler.

İlk şiir kitabınız Hüzünlerin Düşünü değil mi?

Evet,1980 yılında Osmaniye Ticaret Lisesi son sınıf öğrencisi iken basmıştım. Basmıştım diyorum çünkü hurufatlarla dizgisi, pedallı baskı makinesinde baskısı ve cildini de ben yapmıştım.

Yayınladığınızda şiirlerinizin kitaplaşacak seviyeye geldiğine inanıyor muydunuz?

Şiirlerimizi Ümit Yaşar Oğuzcan köşesinde yayınlıyordu. Çeşitli illerde yayınlanan mahalli gazetelerin kültür sanat sayfalarında da yer alıyorduk ya bunu yeterli gördüm.

Bugünkü aklınızla gerçekten yeterli miydi?

Önümüze bir akıllı adam düşmedi ki...

Bugüne kadar yazdığınız gazete ve dergileri bir harmanlasak aklınızda kalan dergileri ve gazeteleri sayabilir misiniz?

Hangi bir gazeteyi, dergiyi sayayım. Mahalli gazetelerde ve dergilerde yazanlar pek iflah olmadı. Bir ara yazdığım gazeteleri not almıştım, ulusal ve yerel olmak üzere 50 gazete, 15 dergide yazmışım.

Bahsettiğiniz gazete ve dergilerde yayınlanan şiirleri ikinci kitabınıza aldınız mı?

İsterseniz burada biraz soluklanalım

Çok mu soru soruyorum?

Hayır, onu söylemek istemedim, 1976 -1985 yılları arası çelik çomak oynarken okumayı keşfettim?

Allah Allah!

Allah Allah ya.

Ya sonra?

Okuma denemelerim başladı.

Hangi yazarları okudunuz?

Doğruyu mu söyleyim, doğru yalan mı söyleyeyim?

Doğru söyleyin!

Bu zaman zarfında Mustafa Necati Sepetçioğlu’nun bütün romanlarının yanı sıra Necip Fazıl Kısakürek, Nihal Atsız, Arif Nihat Asya, Abdurrahim Karakoç’u okudum.

Osmaniye'deki dergicilik serüveniniz?

1982 Yılında Osmaniye Merkez Ortaokulu Müsamere Salonunda 12 şairin şiirlerinin yer aldığı bir şiir sergisi açtık. Askerlik Şubesi Başkanı Rahmetli Neşet Dinçer öncülüğünde gerçekleşen bu şiir sergisi Osmaniye'de belki de ilk oylumlu sanat edebiyat birlikteliği oldu. Aynı yıl askere gittim. Askerlik dönüşü 1984'de 42 şairin katıldığı bir şiir sergisi daha açtık. Rahmetli Neşet Dinçer Albay emekli olup, Osmaniye Kültür ve Turizm Derneğini kurmuştu. Bu birlikteliklerin devamı olarak 1985 yılında şair kaymakamımız Cengiz Kentli'nin de destekleri sonucu Güneysu Kültür Sanat Edebiyat Dergisini yayınlamaya başladık. Rahmetli, Neşet Dinçer, Ahmet Vefa Eray, Salih Sefa Yazar toprağın altına gittiler. Toprağın üstünde kalanlar ise; Mehmet Avşar, Reşat Gürel, Bestami Yazgan, Mehmet Durmaz, M.Fatih Köksal, Mahmut Zeren Kaya, Ali Sönmez, Mustafa Bardak ve ben derginin yazarlarıydık. İki yıl tamamen yöresel bir dergi olarak yayınına sürdüren dergi yayınına iki yıl ara verdi. Tekrar yayına döndüğünde biraz daha açılım kazanarak ulusal bir dergi olma yoluna gitti. Güneysu'nun ses getirmeye başladığı zamanlarda bizler de kendimizi yetiştirmiş olduk. Osmaniye'de 5 defa Güneysu Şiir Şölenleri yaptık. Bu arada Güneysu Yayınları arasında Ali Sönmez'in "Gücendim Dünya Sana" isimli kitabı ve daha sonra da benim Külüngün Taşlara Çizdiği Nakış yayınlandı.

Ya Güneysu'dan ayrılışınız?

Güneysu, Türk Edebiyatı Dergisine alternatif bir dergi olarak görülmeye başlandığında Güneysu ekibinde kopmalar oldu. Bunun sebebi ise dergi'nin bir partinin arka bahçesi gibi görülen bir vakıf bünyesinde çıkıyor olmasıydı. Dergi aynı zamanda o vakfın bir odasında faaliyet gösteriyordu. Ayrı bir mekân tutmamız gerektiğinin altını ısrarla çizdim. Dergide kopmalar oldu. Bu arada dünyaya ve şiire bakış açım da değişmişti. Bestami Yazgan ile farklı sanat anlayışlarımızdan dolayı birbirimizi kırabileceğimiz endişesi ile dergiden ayrıldım. Ama ayrılışım bir evde ilk kız evladı çıkıyormuş gibi oldu. Bestami Yazgan ile helalaşıp merdivenlerden inerken bir yağmur başlamış ve dışarıda da bir hayli ıslatmıştı beni.

Fakat dostluğunuz hep baki kaldı değil mi?

Bestami Yazgan ile 45 sayı Güneysu'nun yayın yönetmenliğini üstlendik. Dostluğumuz, kardeşliğimiz zamanla kaya gibi salam oldu hamd olsun.

Kırağı Şiir Dergisi... Güneysu'dan ayrılır ayrılmaz Kırağı'yı yayınlamak yanlış anlaşılmalara sebep olmadı mı?

Nefsikle kavgaya tutuşmaya başladığımda, şiire bakış açıları da değişmeye başlamıştı. Bu arada yoğun bir okuma temposu yakaladım. Bahaettin Karakoç, Sezai Karakoç, Cahit Zarifoğlu, İsmet Özel'i bu arada tanıdım. Artık çelik çomak oynama yaşını geçtiğimi anladım. Cengiz Coşkun'un benim ısrarlarım neticesinde Güneysu'da birkaç şiiri yayınlandı. Mehmet Durmaz ve Ben mesai sonraları Cengiz'in dükkânına varıp karşılıklı şiirler söylüyorduk. Daha sonra bunu atışmaya dönderdik. Bu atışmalar sonunda yazdığım bir şiirle iş olsun diye bir yarışmaya katılıp birinci bile oldum.

Yani öksürseniz şiir mi oluyordu?

O kadar da değil. Fakat gerçek şiiri tanıyordum artık.

Kırağı Şiir Dergisi...

Kırağı'nın yayınlanması kararı aldığımızda Türkiye'de şiir dergisi yoktu. Üstelik dergiyi çıkarma kararı alan Cengiz Coşkun, Mehmet Durmaz ve ben şairdim. 45 günde bir yayın hayatına başlayan Kırağı Şiir Dergisinin parolası dergiyi okuruna ulaştırmak ve hiç kimseye torpil geçmeden şiir adına bir şeyler yapmaktı. 9 sayı yani bir yıl "para ile satılmaz alanın (ağanın) eli tutulmaz" denilerek ücretsiz dağıtıldı. Dergi masraflarını tamamen üçümüz karşıladık. Daha sonra Türkiye'de adı sıkça anılan ve aranılan bir dergi oldu. İkinci yılında

dergiyi paralı yaptık. Dergi iyi gidiyordu. Bu arada yeni dergiler çıkmaya başladı. Sık eleyip ince dokuduğumuzdan ve dahi genç yazarlarımız tez canlı olduklarından her sayıda şiirlerini yayınlama imkânımız olmadığından başka dergilere kaymaya başladılar. Baktık ki şiir yayınlamada zorlanacağız. Başka dergiler nasıl olsa önüne gelen şiiri yayınlıyordu. Biz böyle bir düşünce ile çıkmadığımız gibi kendimizi tekrara düşeriz endişesi ile yayına ara verdik. Bir yıl sonra geldiğim nokta ise Kırâğı'da yazan şair ve yazarlarımızla bir Kırâğı dostluğu oluşmuştu. Bu arkadaşlar derginin tekrar yayına dönmesi için ısrarcı oldular. Bu ikinci dönem yayınımda salt şiir dergisi olmayalım dedik, hikâye ve dememelerde yayınlamaya başladık. Bu yayın süresi de bir yıl sürdü. Anladık ki Kırâğı söyleyecek sözünü söyledi. "Yorgun adamların koşusu burada bitiyor" dedik ve 36. sayı ile edebiyat dünyasında gelinmesi gereken yere geldiğimizi bilerek ve bilen kişilerden de duyarak yayını noktaladık.

Kırâğı Şiir Dizisinde kaç kitap yayınlandı?. Kitabınızın ismi neden Sarı Kitap oldu?

Kırâğı Şiir Dergisinin her sayısı bir renk olarak yayınlandı.. Bu Türkiye'de ilk deneme idi. Kırmızı, yeşil, gri, kahverengi, lacivert, oksit sarı. Yani aklınıza gelebilecek bir çok renkle basıldı Kırâğı. Biz istedik ki Kırâğı Şiir Serisinde çıkacak kitaplar da her biri bir renk olsun ve kitap adını renginden alsın istedik. Daha sonra arkadaşların bu renk adında kitaplarının olmasını istemediler. Ama kitaplar her biri bir renk oldu. Mehmet Aycı ve ben sözümüzü tutarak Mor Kitap ve Sarı Kitap olarak kitaplarımızı yayınladık. Bu seride Mustafa Pınarbaşı, Ahmet Yalçınkaya, Yasin Mortaş, Hüseyin Sönmezler, Cengiz Coşkun, Metin Demirci, Erdal Noyan, Hanifi İspirli, Mehmet Aycı, Tayyib Atmaca ve Cevat Akkanat'ın kitapları yayınlandı. Kırâğı Şiir Dizisinin 12. kitabı Burhan Sakallı'nın İlayda'sı olacaktı, Sakallı kitap formatlarını beğenmediğinden yayından vazgeçti.

Ama Kırâğı Şiir Serisinde kitabın adı var değil mi?

Evet, adı var. Fakat kitap yayınlanmadı. (Hâlâ kitapsız şairlerden!) Ben sözümde durmaya devam ediyorum. Kendisi de istiyorsa buyursun basalım kitabını.

Kırâğı Şiir Dergisinin Türk Edebiyatına katkısı ne oldu?

Yayınlar da doğar, büyür ve ölürler. Önemli olan geride kalıcı bir şeyler bırakmak. Zannedersen Kırâğı bunu başardı. Türkiye'nin neresine giderseniz gidin Kırâğı dostlarıyla karşılaşsınız. Bize gelen her mektubu mutlaka cevaplandırarak, asıl olanın dostluk olduğunu vurguladık. Okuru tiye almadık. Bundan dolayı okuru ile bütünleşen ender dergilerden birisi oldu. Gittiğimiz yerlerde de hatırımız sayılıyor. Bundan daha büyük mutluluk mu olur. Hata bu dostlukların meyvesini Kırâğı yayınlanırken almaya başladık. Cengiz Coşkun Çorum'a göçtü; bir veya iki yıl orada bir gazetenin genel yayın yönetmenliğini yaptı. Bu arada Çorum'u ve Çorumluları tanıdım. Metin Demirci, Mehmet Solak, Hüseyin Kır, Orhan Kuyu ile Kırâğı vesilesiyle tanıştık.

Güneysu ve Kırâğı'nın yayın yönetmenliklerini yaptınız. Her iki derginin de kapanmasında nasıl bir duygu yaşadınız?

Güneysu'dan ayrıldığımda içimde bir ukde kaldı ama sevindirici tarafı Bestami Yazgan ile yoluna devam ediyor olmasıydı. Güneysu Bestami Yazgan'ın İstanbul'a taşınmasıyla birlikte gerileme dönemini hızlandırdı, dışarıdan tüm müdahaleler işe yaramadı. Bestami ile güzel işler başardığımızı inanıyorum. Kırâğı'nın ilk bir yılında baskısı Osmaniye'de yapılıyordu. Ankara, Çorum ve Konya'da basılmaya başladı. Bu zor oluyordu ama üstesinden geliyordum. Yayına ara verdiğimiz 27. sayı Konya'dan geldi ve ben sabah namazından hemen sonra otogara gelip dergiyi aldım. Dergiyi büroya bırakıp kelimenin tam manasıyla efkar çekip hüznün soludum. Dergiyi öğrencilere postalattıktan sonra ancak dergiyi elime alabildim. Kırâğı tekrar yayınlanmaya başladığında ise Cengiz Coşkun İstanbul'a taşınmıştı. Bir yıl da böyle sürdürdük. Derginin gidişatı ile ilgili Cengiz Coşkun ile sıkıntıya girdik. Mehmet Durmaz ile

birlikte biz dergiyi İstanbul'da kendisinin yayınlamasını istedik, kendisi Mehmet Durmaz ile bizim burada yayınlamamızı istedi. Bu karşılıklı jestleri daha fazla uzatıp sürdürmektense yayını noktalamayı daha uygun gördük. Belki de derginin 3. yayın döneminde istediğimiz tirendi yakalayamadık. Yayını sonlandırmamızda bunun da etkisi oldu. Üzüntüm, 27. sayı ile yayının kesintiye uğradığı zaman dilimi kadar olmadı.

2002 Yılında Med Cezir Vakitler 101 adet yayınlandı o şanslı okurlardan birisi de bendim. Neden 101 adet?

Adam akıllı 100 okuyucuya ulaşırsa yeter dedim. Kitabın birisi de bana kaldı. İyi değil mi?

2004'de Med Cezir Vakitler'in 2. Baskısı, Susasak Konuşsan Gözüm Dinlese ve Bende Yanan Türkü Sende Sönüyor isimli üç kitabınız birden yayınlandı. Kitaplarınızın yayın periyotlarına bakarak bu kesintili dönemleri nasıl açıklarsınız?

İnsan ehli kâmil yaşa gelince yazdıklarından daha emin oluyor herhalde ki, bu üç kitap 11 yılın birikimi olarak 2 yıl içinde yazıldı.

Doğrusunu söylemek gerekse Med Cezir Vakitler'inin ilk baskısını okuyup geçmiştim.2. baskısı ile birlikte son iki kitabı hasta yatağımda okuyunca keyif aldım ve hatırlarsanız telefon açıp bu yoğun duygu atmosferinde beyin jimnastiği yaptığımı söylemiştim. Med Cezir Vakitler ve Susarak Konuşsan Gözüm Dinlese kesinlikle sakın okunması gereken iki kitap. Bu kitaplar deneme mi şiir mi?

Deneme de sayılır, şiir de...

Nasıl yani?

Med Cezir Vakitleri'ni mensur şiir olarak da okuyabilirsiniz, deneme olarak da okumanızda bir sakınca yoktur. Çünkü her sayfayı en az iki saatte yazdım. Dolayısıyla kelimelerin gücünden yararlanarak sevgiyi anlatmaya çalıştım.

Fakat ben baştanbaşa aşk kokan dizelerin arasında dolaştım.

Okuyucuların geneline yakını aynı kanaate vardıklarını söylediler. Ancak ben sevgiyi işlemeye çalışmıştım. Fakat okuyucu kendi payına aşkı düşürdüyse diyecek bir şeyim yok.

Susarak Konuşsan Gözüm Dinlese'yi tekrar soruyorum, gerçekten şiir mi?

Evet gerçekten şiir.

Fakat okurken kelimeler bazen birbirinin sınırlarını ihlal ediyor, deneme gibi okuyorsunuz olmuyor, şiir gibi okumaya çalışıyorsunuz yine olmuyor?

Aslında bu kitabın nasıl okunacağına dair kitap içinde ve arka kapağında şifreler vermiştim. Gerçi bu güne kadar bu şifreyi çözen bir elin parmakları kadar okur çıkmadı. Evet yineliyorum bu bir şiir kitabı. Hem de çağdaş bir atışma. Sabırlı ve iyi bir şiir okuyucusu şifreyi çözmekte zorlanmayacaktır.

O zaman bir daha deneyeyim mi?

Bence fena olmaz.

Sırada başka kitap var mı?

Gece Vardiyası'nı yazıyorum.

Neden gece?

Gece uzlettir de ondan!

Nasıl şair olunur?

Adam kalarak...

Her şair adam değil mi demek istiyorsunuz?

Ben şair olayım diye yola çıkmıştım, sonradan adam olmaya çalıştım.

Dergilerde ve internet sitelerinde yayınlanan şiirleri nasıl buluyorsunuz?

Çok az şiire rastlıyorum...

Sizce şiir nasıl olmalı?

Şiir gibi...

Anlamadım!

Anlarsanız şiir olur zaten.

Neyi?

Şiiri...

Tayyib Atmaca başka ne işlerle uğraşiyor?

Evkaftaki memuriyetine devam ediyor.

Bu işinizin dışında başka bir işle uğraşiyor musunuz?

İşe bağlı...

Mesela...

Çorum'a gidiş dönüş masrafımı karşılırsanız; kışın, ya da yaz tatilinde evinizi boyatmak istiyorsanız bir haftalığına gelebilirim. Diğer uğraşım nasılmış görüyorsunuz değil mi?

Peki, bu kadar kıvrak zekâlıydınız da memuriyetten istifa edip İstanbul macerasına neden atıldınız?

İstanbul her şairin gizli sevdasıdır. Siz ondan kaçmaya çalışsanız bile o bir vesile ile sizi yakalar, bir de bakmışsınız ki İstanbul'dasınız.

24 yıl öncesine dönerseniz yeniden yazmaya başlamak isteseydiniz ne yapmak isterdiniz?

İyi bir okur olurum.

Nasıl yani?

Divan sahibi şairlerin tamamını okurdum. Dünya klasiklerinin yanı sıra Cumhuriyetten bu güne yazılan ciddi eserleri okur, ondan sonra yazabiliyorum mu yazamıyorum mu diye denemeler yapıp yazıp yazmayacağımı kararlaştırırdım.

Ama bunlar zor işler değil mi ?

"Üç gülfî bir elham okumayla şeyhülislam olunmaz" diye boşuna dememişler. İyi bir okur olmak da iyi bir yazar olmak kadar önemlidir.

Bayağı konuştuk değil mi?

Neyi?

Şiiri ve Tayyib Atmaca'yı.

Yok, canım, konuşuyor gibi oldu herhalde.

Lütfen devam edelim.

Yeter Durdu can, sabaha kadar konuşsak susarak konuştuğumuzun bin de birini yazıya dökemeyiz. Bir başka zamanda, bir başka mekânda buluşmak dileğiyle laf-ı güzaf yaptıysak affola.

Allah işini rast getirsin. Sohbeti şiirle bitirelim mi?

Aldandım içimde çakan şimşeğe
İslanma düşüyle kavruluyorum
Artık serçelerle oradan buradan
Sözün kapısından içeri bakıp
Ne konuşacağız ne susacağız.